

«Народ» излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

ВАРЉИВ РАЧУН

Ратна партија у Немачкој усилала је у последње време огроман напор у пропаганди. Организовала је друштва, нагомилала капитале за оснивање и поткупљивање листова, чак и у Аустрији. Она поступа са претњом и бруталношћу, и поред владавине Рајхстага и Кайзера, а иза свих ових сплетака провирује кобну фигура Кронпринца. Могуће је да ће он из свих ових маневара извучи неку привремену добит и наметнути се за неко време слабоме Рајхстагу.

Али већ од дужег времена здрави елементи мисле, да брз крај рата зависи од прогреса демократских идеја у Немачкој. Докле год челично оружје царства буде нетакнуто и док се год подржава тежња за хегемонијом, не може се очекивати крај.

Кад посматрамо Немачку у овом стању, подјармљену под једну владу, надахнуту пруским милитаризмом, имамо пуно разлога да мислимо да ће милитаристички триумф бити сигнал за буђење немачког народа укоченог у свом тешком сну.

У том погледу нада нас није никада остављала. Шовинисте и ревакционари и данас мисле, као пангерманисти, да је снага увек била и да остаје главни фактор. Нисмо тврдоглаве сањалице и људи са наивним илузијама. Бележимо догађаје и мислимо да ћемо наћи у делима, а не у нашим жељама, оправдање наших предвиђања.

Примери књаза Александра Хенлоје и професора Ферстера који пишу, преко немачке и неутралне штампе, грубе истине о своме народу и њиховим управљачима, и понављају да спољни непријатељи Немачке нису њени најгори непријатељи — нису већ више усамљени.

Постоји јака струја која је повукла царство ка путу разума. Има већ неколико дана како се «Франкфуртер Цајтунг» усугубује да каже да има нечег трулог у држави, а у полемици са војним берлинским листовима «Форверц» пише: «Неки се надају да ће наједном сврши-

вора између централних држава и Турске.

«Имамо довољно разлога — каже министар — да верујемо, да не само да постоји један тајни уговор између Немачке и Бугарске, потписан пре рата, већ и да је за последњег Кајзеровог пута у Цариград склонљен између четири непријатељске државе један нови тајни уговор чију садржину ми знајмо.

НЕМЦИ У ЧЕШКОЈ

Цирих. — Немци из Чешке памеравају да предузму одлучну акцију против владе. По варошима организују велике манифестације за стварање аутономне провинције од немачке Чешке и траже преуређење Аустрије у смислу демократизације и националне аутономије.

Нападајући чешки програм, с друге стране они позивају немачке посланике, да не потпомажу више владу, јер је она знала да нађе за Немце врло лепе речи, али није још одлучила ништа да предузме. Немци се сада изјављују да се неће више вратити у чешки сабор и покушати да се споразумеју са Чешима.

У Рајхерату се све више интерpellација подноси против Чеха.

Једна група немачких радикалних посланика пре неколико дана поднела је једну интерpellацију, у којој се говори о прогласима које су на фронту ба-

зали непријатељски авијатичари.

Из прогласа се довољно види — наставља интерpellација — како Чеси унутра и ван граница Аустрије смељо раде на уништењу државе.

У исто време ови документи показују какав утисак чини на непријатељске држање Чеха, а особито држање чешких посланика и вођа.

У интерpellацији се налази текст тога алерла, који је цензура забранила у листовима. У интерpellацији се затим пита, да ли је влада предузела све потребно, да се утврди истиност тврђења, које о чешком народу дао професор Масарик, који га савршено позна, и како влада мисли да поступи?

НЕОЗБИЉНА ПРОПАСТ

Лондон. — Дипломат «Моринг Пост» из Атине телеграфише, према исказима преживелих са «Бреславом» да су «Гебен» и «Бреслава» изашли из Дарданела, да што брже стигну у Пиреј и да помогну ројалистички покрет у корист бившег краља Константина.

Дописник каже да је план био крајње детинјаст или да он није ни мало мање апсеурдан од многих планова који се праве о краљу Константину у атинским ројалистичким круговима.

Час се јавља да ће се бивши краљ вратити на сумарену или на аероплану а час се тврдilo да ће се он вратити на престо, најпре у октобру, па о Новој Години, па сад о Ускрсу.

УЛОГА ТРЕСИЋА ПАВИЧИЋА

«Коријере де ла Сера» у броју од 20. јануара пише:

«Наше јучерање излагање о догађајима које је изнео југословенски посланик из Далмације др. Анте Тресић Павичић тако је утицало на осећај јавности, да их је било и који то готово нису сумњали веровати и почели су сумњати у аутентичност ове велике оптужбе.

Одјакни говор, како већ јависмо, држао је Тресић Павичић на немачком језику у аустријском парламенту 19. октобра.

Бечка штампа чуваја се да у опште одговори на овај говор и једино га је лаконски и као без значаја по-менула; али далматински посланик објавио

је текст у једном хрватском листу у Загребу.

Цензура је искасала добар део говора, али и оно што је остало доста је речито, да побуди осећај дубоког узбуђења.

Одломци говора већ су објављени у страној штампи, али смо сматрали да је неопходно, да се донесе у преводу цео говор, како је изашао у загребачком листу.

Доктор Анте Тресић Павичић, далматински народни посланик у Рајхерату, највећи је данашњи хрватски писник. Њем у хрватска књижевност (Хрвати сачињавају — како је познато — са Србима и Словенцима, Југословене) дугује најлепше историјске трагедије у стиховима, у којима он

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

сте Курта Ајснера, које је изговорио на једном збору у Минхену:

«Немачки социјалисти су дискредитовани у целом свету. Социјалистичка странка гледа већ три године, како се немачка влада спрема за анексије. Још

23. јула 1914. године канцелар је изложио шефовима странака владин план о ославању. Ја гарантујем за све ово што тврдим. Садашњи социјалистички протест против анексија само је чиста хипокризија. Курт Ајснер је ухапшен

прошле недеље

КРИЗА У АУСТРИЈИ

Цирих. — Сајдлеров кабинет, који јако нападају Чеси и Југословени није се могао одржати без помоћи Позака. Међутим, Позаци су тражили, за своју помоћ обавезе од владе, које ова није могла примити због опозиције из Берлина. Што је цар Карло најпре одбио да уважи оставку Сајдлерове владе, то је било зато, што није знао, коме више да се обрати. Али ни царева интервенција није успела да прибави Сајдлеру већину.

КУРТ АЈСНЕР

Париз. — «Минхнер Пост» доноси ове речи социјали-

ГРЧКИ ДВОР ПРЕД ПАДОМ

Крфски народни посланик и познати наш пријатељ, публициста Теодор Велианитис објављује ово у «Месаже д' Атен».

«Влада је одлучила да изолује у један манастир пет дама, које су и сувише претерано и безобразно изражавале своје идеје у корист свргнутог краља. У биоскопима и позориштима понашање ових дама било је постало заиста скандалозно, тако да их је ту скоро лично председник министарства морао да спасава од уличне гомиле. То су оне даме код којих је краљ Константин тражио весео провод, чак и у најтрагичнијим перипетијама Грчке.

Бивши краљ је у истини био прави тип бонвивана. Одлазећи у Париз преко лета, он би проводио сваку ноћ по ресторанима на Монмарtru или у чувеном кабарету Фишеровом, где се после позоришта скупљавају подусвет.

Друштво које је бивши краљ посјећивао у Паризу и другде било је заиста врло интересантно. Увсек је био окружен са по неколико Грка, чија је прошлост била врло мрачна. Ту су били људи који су своју егзистенцију обезбеђивали кодом и разним сумњивим предузетима.

У Атини такође, нарочито од како је дошао на престо, Константину није било дуго време. И поред тога што он више није био

баш тако млад, и ма да је његово здравље било поремећено, ипак га младићски елан није остављао. Друштво су му били већином брљиви младићи, жене и девојке од којих је највећи део био из најнижег друштва и које су биле постала неопходне на двору.

Он је образовао око престола један весели кружок, који је представљао као одбор атинског друштва. У ствари, то друштво није имало никакве везе ни са историјом земље, ни са књижевним и научним удружењима, ни са политиком. То су били људи који за другу срећу нису знали већ да једу и да пију. И у истини, за време последње три године, ни бивши краљ ни његова околина нису друго ништа ни радили већ само јели и пили, и то нарочито пили.

Кад се као животни циљ има то да се добро jede и да је боље пије, онда се лако прометнути у философа епикурејца; тако је грчки двор постао епикурејски центар пар екееланс. И док је Грчка трајала најтрагичније дане, грчки двор мислио је само на ручкове и на свечаности.

Из историје се не опомињем да је било много таквих дворова као што је атински. Никада и никада није било тако искре вулгарности око престола. Вулгарност по пореклу, по схва-

тањима, укусима, мислима и осећањима.

Партнери краљеви на коцки и његове званице за столом били су већином банкари, који су, једва две године пре тога, били по хапсама као кесароши и фалзификатори. Или, шта више неколико жутољуних младића, којима се порекло незна, али који су се са великим фамилијарношћу опходили у принчевским конакима.

Сваки ред, свака граница ишчезла је из двора. Сва правила дворске етикете била су укинута. Међутим, некад је атински двор давао тон достојанства и морала, нарочито под првом династијом.

Двор краља Борђа није био много формалистички, али је ипак било извесних форми и историских традиција, које краљ Борђе није хтео да напусти, и поред своје толеранције и благости у карактеру. Он је био задржао принцип да никад не иде код приватних лица. Врло ретко би одлазио код својих министара спољних послова на какву свечаност; иначе се једино појављивао у друштву на дворским баловима, на које се позивао мноштвом света.

Као тврдица, Константин је давао свега један бал, од кога се оженио, а то ће рећи за тридесет година. Али, разуме се, ишао је свуда, где год је могао да се проведе. Он се није много бринуо, ни ко су они што га зову ни какви су њихови гости. Довољно је било то, што су тамо биле дешве жене, пријатни салони, одушевљење и неустручавање. Сви ново обогаћени уљези у друштву желели су да им дође краљ, а он, опет, није одбијао ни један позив. Ретке су биле ноћи које он није провео са новим богаташима и скројевићима, својим омиљеним друговима за уживање.

На крају крајева, то је ствар чисто личног укуса. Али са социјалног и моралног гледишта ствар има незгодне последице, па мајка да не примимо ни стоти део историја које су се одигравале на овим краљевским сојремима. Сцене из пријатне оперете «Бокачио», у којој качари и баштовани постају дворјани, нашла је своје најбоље оваплоћење на атинском двору. То је та одабрана средина, то је та чисти извор, у коме се, уз помоћ барона Шенка, родила рекаја против народних осећања.

Они који су знали атинско друштво, морали су се запреостити, видеји ову промену.

Кад сам слушао какву је утицајну улогу играла једна дама у свима државним пословима, питао сам се у чуду: Шта ли би сад мислио њен покојни отац, који је у малој крчици продавао пиже атинским кочијашима? А таквих је дама било пуно на двору. Ту су

биле кћери једног железничког возовође, бивше жење кочијаша, кћери слушкиња или обогателих бивших рабаџија. Овде онде било је нешто жена и из бољих породица. А цео тај свет сачињавао је једну класу, која се називала вишом и одабранијом. Она је извесно унела и у остале друштвене редове миазму корупције, јер она нема ни достојанства, ни отаџбине.

Такав двор и са таквом окolinom био је не само једна национална већ и једна друштвена опасност. Цела Грчка је дошла била пред опасност да почне да представља феномен покварености због тих жена, које су се на двору разметале својим безобразљуком, а које је влада толериала.

Али све за време, па и толеранција. Једино што се може зажалити, то је то, што овим женама није дата из почасти зграда у Старој Атини, одређена за разне преступнике, и што нису проведене кроз улице на магарцима, окренуте реповима.

ПОСЛЕ ШТРАЈКОВА

Цирих. — Макс Велер, професор на универзитету у Хајделбергу и даље даје у «Франкфуртер Цајтунг» сво-

је коментаре о унутрашњој ситуацији у Немачкој. Он живо осуђује хипокретско гнушање, које листови показују према штрајкачком покрету, као да су штрајкачи плаћени са стране.

«Влада, каже он, и војни шефови упорно неће да виде да се нешто променило у Немачкој. Социјалисте из већине су неколико пута опомињали владу да нико не може спречити народну побуну, ако се и даље настави пангерманистичка агитација. Нико их није хтео да чује. Штрајкови су природна последица демагошког империјализма. Требало је живети у Берлину последњих недеља, па разумети зло, од кога пати Немачка.»

Због свега тога није погођен само углед војске. И царев углед изгледа компромитован. Дописник »Пти Паризијена« из Цириха пише о томе:

«Осуде за увреду величанства на дневном суду у Берлину. Званични кругови једва могу да сакрију број осуђених и разлог за осуду.»

ОДЛИКОВАНИ ВОЈНИЦИ

Из батаљона Срба добровољаца:

Златном медаљом за храброст:

Добровољца (бившег потпоручника црногорске народне војске) Крсту Ђ. Ђелицу; нареднике: Андрију Лујбу, Душана Ф. Ковачића, Душана М. Причку, Борђа Г. Прекодравца, Илију П. Батиницу, Јована С. Тушића, Луку М. Радејчића;

Добровољца (бившег потпоручника црногорске народне војске) Крсту Ђ. Ђелицу; нареднике: Андрију Лујбу, Душана Ф. Ковачића, Душана М. Причку, Борђа Г. Прекодравца, Илију П. Батиницу, Јована С. Тушића, Луку М. Радејчића;

Добровољца (бившег потпоручника црногорске народне војске) Крсту Ђ. Ђелицу; нареднике: Андрију Лујбу, Душана Ф. Ковачића, Душана М. Причку, Борђа Г. Прекодравца, Илију П. Батиницу, Јована С. Тушића, Луку М. Радејчића;

Добровољца (бившег потпоручника црногорске народне војске) Крсту Ђ. Ђелицу; нареднике: Андрију Лујбу, Душана Ф. Ковачића, Душана М. Причку, Борђа Г. Прекодравца, Илију П. Батиницу, Јована С. Тушића, Луку М. Радејчића;

М. Мишелјића, Јову Љ. Вујића, Јована П. Срзентића, Јову П. Тичића, Јову П. Тучевића, Косту С. Бајића Косту Ранитовића, Крсту М. Тепавчевића, Крсту Ј. Буковића, Крсту Р. Катањића, Луку М. Мартиновића, Марку И. Мартиновића, Максима Ј. Скочића, Мила Р. Мидоровића, Мила Л. Пламенца, Милана С. Вишићевца, Милана М. Максимовића, Милана Ј. Рачића, Марку И. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђелка Р. Јокићи, Васу Љ. Вулића, Илију Љ. Ђорђевића, Илију С. Жерадића, Јована Р. Кутлачића, Јована Б. Тепавчића, Миљу И. Пилиндовића, Милошу Н. Тепавчевића, Николу Љ. Бугариновића, Павла И. Бојовића, Раду Н. Кнежевића, Рада И. Поповића, Светозара М. Бајића и Саву Лекића; поднареднике: Анђ